

Rapport en aanbevelingen

Pilot Methode Duisenberg-Van Meenen

Aan deze pilot hebben meegewerkt: de voorzitter van de subcommissie voor de jaarrekening, de heer Jakob Germs (Statenlid VVD), Nelly de Haan (Statenlid CU), Pieter van Ojen (commissielid SGP) en Willem Wijntjes (commissielid CDA). Het model 'werkgroep' is gekozen voor het uitvoeren van de werkzaamheden, dit om zo gestructureerd mogelijk onderzoek te verrichten. De werkgroep is vanuit de griffie ondersteund door de tijdelijk commissiegriffier Bestuur, Europa en Middelen Clasien Selman, vanuit de organisatie door provinciaal controller Erik van Wijk en concernadviseur middelen Ross van Ravenswaay.

In de periode mei-oktober 2017 heeft deze werkgroep hoofdstuk 2.2 van de jaarrekening 2016 geanalyseerd volgens de methode Duisenberg-Van Meenen. De werkgroep is hiervoor op 22 mei, 12 juni, 22 augustus en 5 oktober 2017 bij elkaar gekomen. Doel van de analyse was de vraag of de Duisenberg-systematiek behulpzaam zou kunnen zijn voor Provinciale Staten (hierna: PS) om in het bijzonder meer inzicht te krijgen in de opbouw van de begroting en als contramal de verantwoording. Een transparante begroting is voor PS van groot belang in het kader van het uitoefenen van het budgetrecht. Een transparante jaarrekening die als contramal functioneert voor de begroting is van essentieel belang voor het afleggen van verantwoording.

Met deze rapportage bieden de leden van de werkgroep het verslag van hun werkproces en de resultaten van hun onderzoek aan, met conclusies en aanbevelingen.

Behandelaanbeveling

PS hebben in motie 77 van 31 oktober 2016 aan de subcommissie voor de jaarrekening gevraagd om te experimenteren met de methode Duisenberg. De werkgroep heeft aan deze motie uitvoering gegeven en komt in dit verslag met enkele aanbevelingen.

De werkgroep stelt voor om PS te vragen een standpunt in te nemen over de aanbevelingen, en daarvoor dit rapport ter bespreking door te geleiden naar de commissie Bestuur, Europa en Middelen.

Vorbereiding

Aanleiding

PS namen in hun vergadering van 31 oktober 2016 motie 77 aan, waarin de subcommissie voor de jaarrekening werd verzocht om de methode Duisenberg-Van Meenen voor het onderzoek van de jaarrekening en begroting te verkennen en hiermee ervaring op te doen, te beginnen met de jaarrekening 2016. Het afleggen van verantwoording is niet uitsluitend een taak van Gedeputeerde Staten (hierna: GS), maar hierin is een actieve rol voor PS weggelegd, dit op grond van hun controlerende rol en het budgetrecht. Het budgetrecht begint bij het vaststellen van een heldere begroting en wordt afgesloten met het vaststellen van de jaarrekening waarin GS verantwoording afleggen hoe is omgegaan met de ter beschikking gestelde middelen. Een belangrijk principe hierbij is het beginsel van de eenheid begroting en jaarrekening: de inhoud van beide documenten is in beginsel gelijk, zij het dat er uiteraard verschillen zijn, omdat de verantwoording financieel vrijwel in alle gevallen zal afwijken van de begroting en er verantwoording van beleidswijzigingen wordt afgelegd.

PS wensen hun controlerende rol beter in te (kunnen) invullen. Dit blijkt ook uit motie 12a, aangenomen in de PS-vergadering van 3 juli 2017, waarin GS worden opgeroepen om de begroting 2018 expliciet de W-vragen uit te werken (wat willen we bereiken, wat gaan we daarvoor doen, wat mag het kosten), en de jaarrekening 2018 op gelijke wijze in te richten. Op deze wijze kunnen mogelijk eventuele resultaten uit de proef Duisenberg al in de begroting 2018 meegenomen worden. (Zie bijlagen voor de genoemde moties.)

De methode Duisenberg-Van Meenen

Tijdens zijn lidmaatschap van de Tweede Kamer initieerde Pieter Duisenberg een werkwijze voor het onderzoek van de begroting en/of de jaarrekening, waarbij de cijfers op een systematische manier worden gekoppeld aan de beleidsvoornemens zoals vastgelegd in de begroting en andere bronnen. Het doel van dit onderzoek is om de controle door het parlement te versterken en het debat over de begroting en/of jaarrekening meer diepgang te geven.

Analyse van de begroting volgens de methode Duisenberg-Van Meenen (hierna: methode DvM) gebeurt aan de hand van een standaard vragenlijst met zes hoofdvragen. De Kamer benoemt rapporteurs die het onderzoek doen en die hun bevindingen daarna via een presentatie delen met de andere Kamerleden. Zij bereiden met elkaar vragen voor die aan de minister gesteld worden ter verbetering van de documenten en het beleid. De bedoeling is dat door deze analyse ieder Kamerlid een gelijke informatiepositie heeft. Aan de hand van de objectieve bevindingen wordt een gedegen controle uitgevoerd en vervolgens kan het politieke debat gevoerd worden met elkaar. Dit over het beleid en niet alleen over incidenten of actuele kwesties.

De zes hoofdvragen om een begroting of jaarrekening door te lopen zijn:

1. Wat is het beeld van het beleidsterrein op hoofdlijnen?
2. Welke doelen zijn er gepland/behaald?
3. Welke prestaties zijn gepland/geleverd?
4. Wat gaat het kosten/heeft het gekost?
5. Wat is het oordeel over de rechtmatigheid, doeltreffendheid en doelmatigheid?
6. Welke aanbevelingen heb ik als rapporteur voor de commissie (of gemeenteraad)?

(Zie verder de bijlage voor de presentaties Duisenberg.)

Verantwoording

Dhr. Duisenberg heeft op 10 april 2017 de werkwijze toegelicht in een informatiebijeenkomst voor Statenleden. Tijdens die bijeenkomst is afgesproken bij wijze van pilot de methode Duisenberg toe te passen op hoofdstuk 2.2 van de jaarrekening 2016: Het landelijk gebied.

De werkgroep voor deze pilot is daarna samengesteld door de voorzitter van de subcommissie, met twee leden uit de coalitiefracties en twee leden uit de oppositiefracties, conform de werkwijze Duisenberg. In zijn eerste bijeenkomst op 22 mei 2017 heeft de werkgroep besloten tot de volgende uitgangspunten en plan van aanpak. Opgemerkt moet worden dat het de werkgroep niet ontgaan is dat thans elementen van vernieuwing van de begroting worden uitgewerkt. De Nota Kapitaalgoederen is daar een voorbeeld van.

Doel van de pilot

Het doel van de pilot is het proefondervindelijk vaststellen of de methode Duisenberg werkbaar en bruikbaar is voor PS, dit ter versterking van de controlerende functie van PS. De werkgroep zal daarvoor twee sporen volgen. De bevindingen uit beide sporen worden onderdeel van het rapport van bevindingen van de pilotgroep, en wegen mee in de uiteindelijke aanbevelingen aan PS over deze methode.

De volgende acties zijn door de werkgroep ondernomen om het onderzoek tot een goed gevolg te brengen:

1. Om te testen wat deze methode oplevert: een analyse volgens de methode Duisenberg, van hoofdstuk 2.2., van de begroting en de Jaarrekening 2016.
2. Om de werkbaarheid te kunnen beoordelen: systematisch registreren en bespreken waar we in het werkproces tegenaan lopen. Hoe loopt het werkproces, tegen welke hobbels of onduidelijkheden lopen we aan, hoeveel tijd kost het ons en de organisatie?
3. Het ligt in de ambitie van de werkgroep om ook aanbevelingen te doen die leiden tot kwaliteitsverbetering van de P&C documenten, niet uitsluitend de jaarrekening maar ook de begroting en de kadernota.

De pilot moet antwoord geven op de volgende vragen:

1. Leidt deze werkwijze tot méér inzicht, geeft het de Statenleden méér houvast voor het vervullen van de controlerende rol, en/of diepgang in het debat over de jaarstukken/begroting? (bevindingen leden pilotgroep, commissieleden Ruimte, Groen en Water (hierna: RGW), gedeputeerde, ambtelijk adviseurs)
2. Als deze methode ingevoerd zou worden, met welke tijdsinvestering en welke kosten moeten Statenleden en organisatie rekening houden? (bevindingen pilotgroep, ambtelijke ondersteuning).
3. Welke verbeteringen in de instrumenten uit de P&C cyclus (jaarrekening, begroting, kadernota) helpen PS om hun kaderstellende én controlerende rol beter te kunnen vervullen?

Plan van aanpak en planning

De werkgroep haalt feitelijke, bestaande informatie boven tafel. De zes hoofdvragen dienen als 'stappenplan' voor de pilot, en leiden langs de hele beleidscyclus. De financiële verantwoording (de jaarrekening) wordt geanalyseerd aan de hand van de beleidsinhoud en -doelen zoals opgenomen in de begroting. Deze inhoudelijke informatie wordt doorgeleid aan de commissie RGW, om te behandelen als ware het de behandeling van de jaarrekening. Om geen onnodige tijdsdruk op de pilot te leggen, wordt het onderzoek van de pilotwerkgroep en behandeling van de bevindingen niet gekoppeld aan de daadwerkelijke behandeling van de jaarrekening 2016.

Spoor 1. Opbrengst van de methode: Gestreefd wordt naar aanbieden van de inhoudelijke bevindingen van de pilotwerkgroep aan de commissie RGW van 11 september/PS 25 september 2017 (commissie RGW, gelet op het onderwerp landelijk gebied). Deze informatie kan dan nog worden meegenomen bij behandeling van de begroting 2018.

Spoor 2. Werkbaarheid: Ná de behandeling in de commissie RGW, volgt de eindrapportage door de pilotwerkgroep, met bevindingen en eventueel aanbevelingen, te behandelen in de commissie BEM van 23 oktober en PS van 6 november.

Uitvoering en terugblik

De werkgroep is in een periode van vijf maanden (waaronder het zomerreces) viermaal bij elkaar geweest. Die bijeenkomsten zijn vooral besteed aan de eerste vier vragen van de methode Duisenberg. Gedurende dit proces bleek dat de opzet van de begroting vanaf 2018 zou worden gewijzigd. Tijdens het zomerreces werd duidelijk dat de oorspronkelijke planning niet kon worden gehaald, namelijk om de analyse van hoofdstuk 2.2 via de commissie RGW van 11 september te laten lopen.

Binnen de werkgroep is geconcludeerd dat een inhoudelijke bespreking van de bevindingen over hoofdstuk 2.2 in de novembervergadering van de commissie RGW weinig toegevoegde waarde meer had. Daarop heeft de werkgroep besloten geen tijd meer te investeren in een verdiepende analyse van het begrotingshoofdstuk. Er is toegewerkt naar conclusies en aanbevelingen op basis van het tot dan toe doorlopen traject.

De werkgroep realiseert zich dat hun onderzoek daardoor minder feitelijke informatie opgeleverd heeft dan op grond van de methode Duisenberg mogelijk zou zijn geweest. Echter, er is wel ervaring opgedaan met de methode waar een volgende groep rapporteurs op kan voortbouwen.

Na afronding van het rapport is er door de werkgroep gesproken met gedeputeerden Jacqueline Verbeek-Nijhof en Mirjam Maasdam over de bevindingen. De gedeputeerden gaven aan zich te kunnen vinden in de bevindingen van de werkgroep.

Bevindingen Spoor 1: inhoudelijke analyse van hoofdstuk 2.2. Landelijk gebied

De analyse van hoofdstuk 2.2 van de begroting en de jaarrekening 2016 is in een tabel gegoten, die in een aantal stappen is ingevuld:

Stap 1

Besluit om de begrotingstekst hoofdstuk 2.2 in tabelvorm op te splitsen in 5 kolommen en deze in te vullen met informatie uit de begrotingstekst.

Begroting 2016				
Einddoel	Beleidsdoel	Acties & mijlpalen	Middelen en instrumenten	Indicatoren

Stap 2

Een vergelijking tussen begroting en jaarrekening, resulterend in toevoeging van een laatste kolom met resultaten en bestedingen

Begroting 2016					Rekening 2016
Hoofddoel	Beleidsdoel	Acties & mijlpalen	Middelen en instrumenten	Indicatoren	Resultaten/bestedingen

Stap 3

Het formuleren van vragen aan de organisatie. De vragen beheldden toelichting op geconstateerde verschillen en onduidelijkheden in de begrotingstekst, en meer algemene vragen over de begrotingssystematiek en de vergelijkbaarheid van begroting en jaarrekening. Deze vragen zijn uitgezet en beantwoord via de concerncontroller.

Stap 4

Een gesprek met de provinciale controller over de antwoorden op de vragen. Het eindresultaat van deze vier stappen is de ingevulde tabel, zie *bijlage*.

Stap 5

Formuleren van concept-conclusies en aanbevelingen.

Stap 6

Gesprek met gedeputeerden Mirjam Maasdam en Jacqueline Verbeek-Nijhof over de conclusies en aanbevelingen.

Zoals in de verantwoording al is opgemerkt, realiseren de leden van de werkgroep zich dat ze niet alle vragen van de methode Duisenberg hebben beantwoord en niet alle stappen zijn gezet. Mogelijk was er nog meer informatie boven water gekomen, wanneer gezocht zou zijn naar aanvullende informatie. Hier is om tijdsredenen van afgezien. Hierbij moet uiteraard wel vermeld worden dat dit informatie buiten de primaire documenten uit de P&C-cyclus betreft. Binnen de documenten van de P&C-cyclus is alle informatie nauwkeurig geanalyseerd.

Conclusies over hoofdstuk 2.2 Landelijk Gebied

Het algemene beeld is dat de activiteiten, zoals benoemd in de begroting, ook zijn uitgevoerd met uitzondering van de doelstellingen betreffende peilophoging om bodemdaling tegen te gaan. De leden van de werkgroep menen dat de mijlpalen en indicatoren die in de begroting zijn genoemd weinig informatie opleveren in het kader van de verantwoording over besteding van middelen. Mits goed gekozen kunnen mijlpalen of indicatoren wel informatie geven over de beleidsvoortgang of -realisatie.

De budgetinformatie wordt in totalen voor het hoofdstuk gegeven (pag. 40-41 begroting, pag. 43-44 jaarrekening). In de hoofdtekst is deze budgetinformatie niet opgesplitst of herleidbaar naar bestedingen voor de beleidsdoelen of prioriteiten zoals genoemd in de begrotingstekst pag. 35-39. Voor meer inzicht in bronnen of dekking van de budgetten moet in de begroting naar de paragrafen en bijlagen gekeken worden:

- paragraaf grondbeleid pag. 121-122 van de begroting;
- staat van reserves/reserve programma Landelijk Gebied pag. 138-139;
- staat van voorzieningen en specifieke uitkeringen, pag. 141 begroting;
- staat van inkomensoverdrachten pag. 142;
- incidentele baten en lasten pag. 145.

Aanvullende informatie heeft de werkgroep vooral opgehaald op het gebied van de bestedingen die worden gedaan in het programma Agenda Vitaal Platteland. In de begroting was hiervoor 46 miljoen euro beschikbaar gesteld, maar over de concrete besteding van die middelen was weinig benoemd (vraag 10). De werkgroep vindt het zeer wenselijk dat een dergelijk groot beleidsprogramma zowel in de begroting als in de jaarrekening wordt uitgesplitst naar deelprogramma's. Dat is overigens een vraag voor de begroting als geheel: is de huidige programma indeling voldoende evenwichtig? De werkgroep heeft geen informatie aangetroffen die zou duiden op een onrechtmatige (= niet door PS goedgekeurde) besteding van middelen.

Op de door de werkgroep gestelde vragen is altijd door GS, via de ambtelijke organisatie, een antwoord gegeven.

Een oordeel over de doelmatigheid van de bestedingen is op basis van de analyse niet te geven; dat zou een veel dieper onderzoek vergen dan de werkgroep nu heeft uitgevoerd. De werkgroep heeft zich, zoals gezegd, uiteindelijk beperkt tot het vergelijken van begroting en jaarrekening, en dus geen andere beleidsdocumenten of rapportages geraadpleegd zoals in de methode Duisenberg wel is aanbevolen.

Algemene bevindingen Spoor 1

De jaarrekening geeft naast financiële verantwoording heel veel tekst, waarin bijv. ook (beleids-) ontwikkelingen, processtappen en toelichtingen op de totstandkoming van budgetten worden beschreven.

De tekst van de jaarrekening (die het karakter van een nadere toelichting en één-op-één verantwoording zou moeten hebben) is voor een groot deel wel te matchen met de teksten zoals gebruikt in de begroting, maar volgt niet exact dezelfde opbouw en terminologie. Ook staan in de jaarrekening figuren die in de begroting niet terugkomen. (zie bijv. pag. 43 jaarrekening). Daarnaast worden er zaken in de begroting genoemd die niet in de jaarrekening terugkomen en vice versa. Dit maakt de vergelijking tussen jaarrekening en begroting onnodig lastig.

In de begroting en jaarrekening worden wel concrete indicatoren en doelen benoemd, maar zeer spaarzaam en zo op het oog niet geconcentreerd rond de belangrijke beleidsonderwerpen. Daarbij komt dat uit de jaarrekening soms blijkt dat gestelde indicatoren geheel onhaalbaar waren. Op deze wijze is het lastig scherp te krijgen wat de beleidsinhoudelijke doelen en indicatoren van het provinciaal beleid zijn, een verarming van de kaderstellende en controlerende functie van PS.

Spoor 2: Ervaringen van de werkgroepleden

Tijdsbeslag

Er is geen logboek bijgehouden, maar elk lid van de werkgroep geeft aan minimaal 25 uren besteed te hebben aan deze pilot: de helft vergadertijd, de helft lees- en voorbereidingstijd. Voor de voorzitter kwam daar nog 10 tot 15 uren extra bij in verband met ambtelijke aansturing. Daarbij komen nog de uren van de griffie en ambtelijke organisatie. Uren van de ambtelijke organisatie voor de methode Duisenberg verschuiven overigens deels van de huidige schriftelijke technische vragenronde naar de Duisenberg-rapporteurs.

Bruikbaarheid

De leden van de werkgroep zijn van mening dat de methode bruikbaar kan zijn voor PS om de behandeling van de begroting en de jaarrekening meer inhoud te geven. De werkgroep denkt dat het tijdsbeslag voor de rapporteurs groot zal zijn in de korte tijdspanne tussen aanbieden en behandelen van de jaarrekening. Dit geldt ook voor de begroting. Maar per saldo zal voor de Statenfracties het tijdsbeslag dalen, dit omdat de rapporteurs belangrijk voorwerk doen.

Een bijkomend voordeel is dat er meer diepgang in het vooronderzoek verwacht mag worden. Een team van rapporteurs kan meer structuur aanbrengen in het vooronderzoek dan de afzonderlijke fracties doen. Doordat de rapporteurs intensief inzoomen op de informatie wordt ook beter en sneller duidelijk wat de serieuze bespreekpunten zijn, namelijk de punten waar men een afwijkend beeld ziet tussen begroting, jaarrekening en evt. overige beleidsdocumenten.

De leden van de werkgroep hebben door hun onderzoek in ieder geval zelf meer inzicht gekregen in het begrotingshoofdstuk en het lezen van de jaarrekening.

Voorwaarden

Deze werkwijze vereist echter wel rapporteurs die de tijd en inspanning kunnen opbrengen om de begroting en jaarrekening te doorgronden. De rapporteurs moeten de begroting en jaarrekening kunnen begrijpen en in relatief korte tijd tot de kern kunnen doordringen. Dat vraagt minimaal enige voorkennis bij de rapporteurs en ook voldoende ondersteuning/kennis uit de ambtelijke organisatie. Misschien nog wel belangrijker is dat de stukken voldoende duidelijk en zakelijk opgesteld worden en ontdaan worden van niet ter zake doende informatie: het prozaïsch gehalte zal naar beneden bijgesteld moeten worden. Tot slot, het tijdig leveren van stukken is van belang. Het werk van de rapporteurs wordt dan eenvoudiger, aangezien men kan starten met goed opgebouwde en duidelijke

documenten. Als in de begroting duidelijke verantwoording is vastgelegd over de w-vragen, als de jaarrekening exact dezelfde indeling heeft als de begroting en de termen en benamingen uit de begroting op precies dezelfde manier terugkomen in de jaarrekening, is er voor wat betreft effectiviteit en efficiency een grote mate van winst te verwachten.

Daarnaast is het belangrijk om vooraf na te denken over de vorm van de rapportage aan PS. De tabelvorm die voor de inhoudelijke analyse is gebruikt was goed bruikbaar voor de werkgroep, maar vraagt een toelichting of goede leeswijzer voor buitenstaanders.

Conclusies en aanbevelingen

Conclusie

Hoofdstuk 2.2 van de begroting 2016 biedt nu weinig concrete handvatten om een verantwoordingsdebat te kunnen voeren. Veel tekst waarin op uiteenlopend detailniveau informatie met PS wordt gedeeld over beleidsvoornemens, prioriteiten, de voortgang van beleid, tegenslagen en ook nog budgetinformatie geaggregeerd op programmaniveau.

De begroting 2018 is volgens de werkgroep al een stap in de goede richting; per programma een doelenboom met budgetinformatie op het niveau van de subdoelen. Daarbij tekent de commissie wel aan dat het prozaïsch gehalte van de begroting 2018 nog te hoog is, er weinig (relevante) indicatoren vermeld zijn en dat de koppeling tussen financiën en afzonderlijke doelen c.q. acties ontbreken. Het verbeteren van deze zaken is essentieel voor een goede begroting.

Zoals ook in motie 12a (PS 3 juli 2017) is gesteld: PS wil een begroting als financieel instrument, waarin voor het begrotingsjaar overzichtelijk staat opgesomd op een voor PS passend detailniveau:

1-Wat de beleidsdoelen zijn (met meerjarenplanning)

2-Welke acties GS in het begrotingsjaar gaan ondernemen om die doelen te realiseren.

3-Wat die acties gaan kosten (geld, menskracht, andere middelen).

Aandringen op betere indicatoren is in verband met de begrotingsverantwoording gedeeltelijk nuttig.

De meetbaarheid van beleidseffecten is een belangrijk gegeven om te weten in hoeverre beleidsdoelen worden gerealiseerd en of de middelen doelmatig en effectief worden besteed. Dit is overigens een andere discussie dan de vraag of de middelen conform de begroting zijn besteed (=rechtmatigheid).

Het verantwoordingsdebat verbeteren begint bij een opzet van de begroting die op het juiste detailniveau, en in een compacte en herkenbare indeling voor PS, duidelijkheid geeft over beleidsdoelen, acties en middelen in een concreet begrotingsjaar.

Aanbeveling 1

Ga verder experimenteren met een team rapporteurs volgens de methode Duisenberg, zowel voor het technisch onderzoek van de begroting als het onderzoek van de jaarrekening.

PS moeten bij het vaststellen van de begroting niet alleen oordelen over de vraag hoeveel budget er naar specifieke beleidsdoelen en –programma's gaat, maar moeten ook op grote lijnen willen weten wat er met dat geld zal worden gedaan. Waar GS er niet in slagen om de gewenste duidelijkheid te geven, is het aan PS om door het stellen van vragen duidelijkheid te scheppen. Een team rapporteurs volgens de methode Duisenberg kan hierin effectief bijdragen.

In laatste instantie kan PS het budgetrecht uitoefenen en de begroting amenderen.

Als PS zouden besluiten om de methode Duisenberg in praktijk te nemen, dan is het wenselijk hiervoor spelregels af te spreken.

De werkgroep stelt voor om de rapporteurs aanvankelijk de opdracht te geven om steeds een onderdeel van de begroting en jaarrekening te onderzoeken; uiteraard steeds een ander hoofdstuk. En daarbij af te spreken dat alle fracties (wellicht naar fractie grote) meedoen door rapporteurs te leveren. Het moet namelijk een PS-brede inspanning zijn.

Aanbeveling 2

PS zouden ook betrokken kunnen en moeten worden bij de doorontwikkeling van de begrotingsopzet tot een leesbaar en bruikbaar instrument.

Dit geldt ook voor de daaraan gekoppelde financiële documenten, zoals de najaarsnota, jaarrekening en kadernota. De behoeften van PS met betrekking tot leesbaarheid, indeling, mate van detailniveau etc. kunnen hierin meegenomen worden.

Aanbeveling 3

Verzoek GS om de jaarrekening één op één te laten aansluiten bij de opbouw en tekst van de begroting.

PS moeten die documenten naast elkaar kunnen leggen.

Aanbeveling 4

Maak als PS ook werk van andere (bestaande) instrumenten die PS hebben om zijn controlerende rol beter in te kunnen vullen.

Het advies van de werkgroep luidt om de positie van de subcommissie voor de jaarrekening te herijken. In plaats van de subcommissie voor de jaarrekening, kunnen PS een eigenstandige auditcommissie met een heldere opdracht benoemen. Daarmee hebben PS een krachtiger instrument om de controlerende rol van PS gestalte te geven.

De opdracht aan de auditcommissie kan onzes inziens het volgende behelzen:

- A- namens PS het overleg met de accountant te voeren.
- B- Te adviseren aan PS over de controle-opdracht aan de accountant, en eventuele bijzondere aandachtspunten namens PS daarin.
- C- Het onderzoek van de jaarrekening voor te bereiden en hierover te adviseren aan PS.
- D- Te adviseren over inrichting van de financiële instrumenten van PS, gericht op het kunnen vervullen van de kaderstellende en controlerende rol (P&C-cyclus).
- E- Signaleren en waar nodig te adviseren tot bijsturing van niet financiële zaken welke een risico voor de provincie vormen (Risicomanagement).